Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV — Reus Dimecres 27 de Septembre de 1899 — Núm. 3.374

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » ,
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de. . . . . **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de

A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior —Id. de peix —Cascos d' arengada pera adops de las hortalissas.

Magatzém á Riudoms
y á Reus Vilá, núm. 3.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motrís ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.
Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordiuarias condicions d' economonía en lo *cost de compra y consum*, reuneixen las de *marxa silenciosa*, gran llimpiesa, espay reduhit y facilíssim man-ig, ventatjes difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian à voluntat, las velocitats mínima á máxima.
Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.
En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.
Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

RECORT ETERN

Pera 'l dia 2 de Novembre próxim, se venen

LAPIDAS MORTUORIAS

de marbre, de varias classes y colors, ab un

50 PER 100 DE REBAIXA

y 's gràban las inscripcions de las mateixas, en mate, relleu, dauradas, etc., etc., á meytat de preu. Gratis la colocacio en lo cementiri.

Taller de marbres de E. VILA

LLOVERA, 23.—REUS.—LLOVERA, 23.

NO CONFONDRES

Gran varietat en ximeneas, lavabos, fonts; picas de marbre á preus molt reduhits.

Licor de fibrina y carn liquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituyent conegut, indicadíssim contra 'l raquitisme, escrófula, tuberculosis, convalecencias y en totas las malaltías caracterisadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

ACADEMIA PREPARATORIA MILITAR

FUNDADA Y ESTABLERTA A BARCELONA

Director D. Joan Avilés, Comandant d' Inginyers

Alumnos ingresats en los últims cinch anys: en Infantería, 26; en Caballería, 5; en Artillería, 7; en Inginyers, 5, en Administració militar, 3. Vinti lós preparats en un curs ó menos; un ab nota de sobressalient, sis ab la de molt bó, y obtenint en las promocions los números, 1, 2, 3. 7, 10 y dos 12.
Queda oberta la matrícula pera **preparació complerta pera Inginyers de camins, monts, y ciencias**. Alumnos aprobats: Aritmética y Algebra elemental, 6; Algebra superior, 3; Analítica, 1; Descriptiva, 2.—**Consell de Cent, 254, segon.**

Lo particularisme

La civilisació veritable porta á la humanitat á organisarse seguint las ensenyansas que 's desprenen del estudi de las lleys de la naturalesa, y procurant que las individualitats socials de tots ordres realisin per complert los fins que á las sevas especials aptituts corresponen. Es indubtable que la societat camina vers lo particularisme, mes no vers lo particularisme dels elements fonamentals, del individuo, sino vers lo particularisme de tots los organismes socials que, comensant en la personalitat humana, acaban per progressiva complexitat de funcions, á la societat internacional. Aquest particularisme, no es pas l' individualisme absolut que disgrega, perque es antihumá y antinatural y perque es tantsols lo particularisme del individuo; las tendencias particularistas, que son la expressió del estat present de la sociología, son la sábia conjuració de las doctrinas individualistas utópicas y dels principis socialistas demoledors de la personalitat humana perque l' esborravan, convertintla en una pessa inconscient de la máquina social que 's convertía en estat, abolint los fets positius de la naturalesa. Lo particularisme vers lo que camina la humanitat, per esser lo regoneixement de tots los organismes naturals de la societat, realisa l' exemple que proporciona la naturalesa á la que totas las categorías de vida hi exerceixen una doble funció: la que 'ls pertoca per la seva modalitat individual y la que 'ls correspón com á elements d' una individualitat més complexa. Fent aplicació d' aqueix particularisme à la societat, tenim que 'ls elements capdals que la constituheixen, individuo, familia, municipi, regió, nacionalitat y rassa, realisan duas funcions: una individual y una altra conexe ab las altras individualitats de la seva categoría que determina la funció de la superior més próxima. L' individualisme absolut de la personalitat humana es utópich perque disgrega la humanitat, deté la civilisació, aboleix l' imperi de la rahó y la fraternitat humanas, y es contrari á las lleys de la naturalesa. Lo socialisme intranzigent destruheix la funció social del individuo, li esborra la seva personalitat, violenta las iniciativas naturals, conduheix á la tiranía y es la negació més complerta de la llibertat humana. Tant l' individualisme absolut com lo socialisme intranzigent, per esser del tot anti-naturals, son contraris als drets de la personalitat humana y de la evolució de perfeccionament de la humanitat. Lo particularisme que es la aplicació de las lleys que regeixen á la naturalesa, concedint à las individualitats de funció social, desde l' individuo, que es la més senzilla, fins à la rassa, que es la més complexa, tota la autonomía que necessitan pera l' exercici de las sevas activitats y aprofitantlas pera 'l progrés de la civilisació, es la doctrina sociológica que, tot concedint més llibertat á la personalitat humana y dignificantla, va directíssimament al ideal hermós de la germanor entre 'ls homes, no violentantlos ni estrafentlos, sino posantlos en condicions de donar satisfacció normal á la representació natural que tenen y realisan en la rassa humana, en tots los organismes socials, senzills y complexes que la forman, la aplicació de la lley que es expressió de la perfecta armonía de la naturalesa, per la que 's va á la unitat de la vida per la varietat de las funcions.

A la humanitat civilisada s' hi observan dos fets sumament expressius y que demostran que decididament camina envers lo particularisme. Son: lo renaixement de las nacionalitats y la educació nova que, provinent dels pobles del nort, va en camí d' esser implantada als paissos que de bo de bó 's preocupan del seu perfeccionament. Abdós fets conduheixen á la deliberació dels elements més importants de la societat humana: la nacionalitat y l' individuo. La lliberació dels organismes nacionals, destruhint los Estats, falsas y antinaturals organisacions de la societat, desenrotlla importantíssimas deus de progrés, permet que la civilisació aprofiti tots los elements naturals que poden produhirla, y conduheix á que 's cumpleixin sens entorpiment lleys de la naturalesa que exigeixen que las guadeixin la vida social que 'ls hi es propia y realisin aixís á la humanitat los fins corresponents á la seva individualitat diferenciada. La educació nova desenrotlla proporcionalment á las aptituts individuals totas las activitats del home, l' ensenya á confiar del tot en sí mateix, l' emancipa de la impotencia que suposa 'l cercar ajuda als poders polítichs socials, lo dignifica perque li proporciona cultura y fermesa en l' esperit, y vigor y sanitat al cos, y 'l converteix en element

productor activíssim pera 'l progrés y prosperitat del nucle social á que pertany. Lo renaixement de las nacionalitats y la educació nova van directament á determinar la emancipació de la nacionalitat y del individuo; son las accions particularistas que 's manifestan als Estats, pera ferlos desapareixer y determinar una nova organisació social més perfecta y més conexe ab los fets y lleys de la naturalesa.

Lo catalanisme, independentment de la especial significació que té per rahons históricas y per incloure justas reivindicacions, es un moviment social particularista, no tantsols per lo fí directe que persegueix, la renaixensa de la nacionalitat catalana, sino també per lo carácter de la organisació social que vol implantar Catalunya y per la tasca que s' ha imposat de fer renaixer lo pairisme catalá que es particularista per execelencia. Lo catalanisme representa enfront del uniformisme anorreador del Estat espanyol la acció particularista, quin fí es realisar á Catalunya las reformas que als paissos civilisats portan á la societat á una organisació conexe ab los fets de la naturalesa. L' Estat espanyol, com tots los Estats uniformistas y centralisadors, es oficialment enemich del socialisme d' Estat, y, no obstant, la modalitat de las funcions políticas que realisa es socialista, perque destruheix totas las iniciativas individuals, municipals y nacionals, uniformisa totas las activitats del Estat prescindint de la importancia que tenen y de la aptitut dels organismes que las generan, y crea la solidaritat absoluta, ferma é intangible dels explotadors contra 'ls productors. Al Estat espanyol no hi ha altres indidviuos ciutadans que 'ls polítichs d' ofici y 'ls funcionaris del Estat, de la provincia y del municipi, que están organisats pel régimen socialista y viuhen de la explotació de las riquesas del Estat que son al terrer, á la industria, al comers y als individuos que per res intervenen en las funcions de la política y del Estat. Aquestos individuos careixen de tots los drets y no son més que objectes que, com totas las deus de la riquesa que explota l' home, no son altre que materia de producció pera 'ls individuos que forman part de la solidaritat socialista del Estat. Y aixó que passa á Espanya, passa á tots los Estatt centralistas, si be que á Espanya més, per serhi més grossa la perversió moral.

Si 'l catalanisme no 's preocupés d' altre que de realisar una acció política, sería impotent contra la solidaritat dels que constituheixen l' Estat y acabaria per confóndreshi acceptant aqueixa solidaritat que satisfá totas las concupiscencias dels que no tenen en res lo be comú. Lo catalanisme vencerá, perque realisa los dos extréms importants del particularisme: renaixer la nacionalitat y donar al individuo la fortalesa necessaria pera que per sí mateix realisi la funció social que tribi. Volém la renaixensa de Catalunya y volém que hi hagi catalans pera organisar á Catalunya com los pobles veritablement civilisats, als que la vida social es próspera perque la funció del Estat está reduhida á la més petita expressió y la funció social dels individuos es exhuberant y ufanosa.

Y perque volém llibertarnos de la tiranía del socialisme del Estat que regeix á Espanya 'ns diuhen egoistas! Nos diuhen egoistas perque volém dignificar la nostra personalitat y perque travallém pera la renaixensa de Catalunya, sense que implícitament lo travallar pera la realisació d' aquest fí privi á las altras nacionalitats del Estat espanyol de deslliurarse dels mals que las afligeixen. Nos diuhen egoistas perque volém renaixer nosaltres y no 'ns oblidém de nosaltres mateixos pera aner á redimir als que més solidaritat tenen ab lo socialisme del Estat. Mes si perque travallém per nosaltres, sense causar perjudici á tercer, nos diuhen egoistas, quín calificatiu mereixen ells que, sense fer res absolutamens, desitjan que altres los deslliurin? ¿Quí es l' egoista, lo qui dignament travalla pera sí mateix, ó 'l peresós que vol que 'ls altres li fessin la feyna?

D. MARTÍ Y JULIÁ.

Las duas tendencias

Es indubtable l' existencia d' un gran moviment económich á Catalunya. No es nostre intent avuy analisar las causas que l' han produhit, pero sa importancia, demostra que aquellas son fondas y varias. La centralisació que ofega tota iniciativa, lo dolentíssim estat de l' Hisenda d' Espanya, la vaga presumpció que tothom té de que l' Estat espanyol s' enfonza y camina ab tren exprés á sa ruina, han fet que 's despertés l' instint de conservació dels catalans que no 's resignan á morir y que 's volen salvar de la gran cayguda que s' acosta al Estat espanyol, los quatre cuartos que á forsa dé treball y de activitat portan arreplegats. La propaganda regionalista, la desfeta de las últimas guerras que han posat al descobert la feblesa de nostre Estat, corsecat ja de sigles per la burocracia, coincidint ab aquesta presumpció vaga, concient en uns é inconcient en altres, de la ensorrada que s' aproxima; han sigut las causas més surtints de que 'l moviment económich tinga una gran importancia y que aquet busqués solucions inspiradas en l' esperit catalá, en l' individualisme ó particularisme, en lo catalanisme que en lo polítich representa aquestas tendencias.

No es sols á Catalunya ahont lo moviment económich s' opera y troba ressonancia. En lo resto de la Península se nota un fenomen semblant. La reunió de las Cambras de Comers y Agrícolas á Saragossa y la campanya que actualment están fent las primeras pera conseguir l' implantació de las conclusions votadas, n' es bona prova.

Peró 'l moviment económich de Catalunya si bé coincideix ab lo movimen, del resto d' Espanya, en quant fan la crítica de l' obra económica dels últims Governs, se diferencia totalment al fer l' obra positiva, al buscar las solucions que tenen d' esser salvadoras.

Las Cambras de Comers que, sembla que sintetisan las aspiracions del resto d Espanya, ho esperan tot del Estat li demanan economías, moralisació en la administració, supressió de ministeris, etc; tot un programa de Govern que esperan realisi aquest que tením. ó un altre que reculli la bandera y 'l programa votat á Saragossa.

Lo moviment económich de Catalunya ni espera ni vol res del Estat, confía sols en las iniciativas dels catalans. Demana que l' Estat no fiscalisi, no entorpeixi, no amohini, que deixi fer, que 'ns deixi tranquils. Per aixó aquí l' Económica, lo Foment, l' Ateneu, los Gremis, l' Institut de Sant Isidro, la Diputació, tots los pobles de la provincia demanan lo Concert Económich. Lo Concert vol dir: prou investigacions, fora travas, moralisació de l' administració pera nosaltres mateixos, obertura de novas fonts de riquesa, que tením la persuació de que l' Estat ens mantindrá tancadas sempre.

Aquesta diferenciació, aquestas solucions oposadas que demanan catalans y castellans, responen á dos criteris, oposats també y que en lo fondo crech que es lo que més los separa; los primers son individualitats particularistas, y res esperan del Estat, al que sols demanan que 's fiqui lo menos possible en las sevas cosas: los segons, lo criteri castellá, es lo criteri socialista, que tot ho espera de la omnipotencia del Estat y que fora d' ell no sap veure cap remey ni solució.

Per aixó nostra salvació sols pot ésser la autonomía; y per aixó es tan difícil trobar la solució pels espanyols que no son catalans.

(De *La Veu de Catatunya*).

Inglaterra y 'l Transwaal

Londres, 25.—Lo Gobern se reunirá en Consell lo divendres pera redactar las condicions definitivas que Inglaterra exigeix del Transwaal.

Lo despaig enviat á Pretoria y acordat en l' últim Consell del dijous, se limita á expressar lo sentiment que ha causat al Gobern la negativa del Transwaal d' aceptar las condicions proposadas.

En vista de la actitut del Estat lliure de Orange, s' activa á tota pressa la concentració de tropas inglesas en la frontera de dit Estat.

Un batalló ha pres posicions estratégicas.

Per sa part los orangistas están concentrant sas forsas.

Numerosas forsas inglesas han pres posicions á Jimbertein pera protegir lo Camp de Diamante.

Las tropas inglesas comensan á moures en la frontera.

Se disposan á ocupar inmediatament varis punts.

Los boers, que conéixen lo valor estratégich de ditas posicions, es segur que s' apressurarán á pendrelas avans que las ocupin los inglesos, sent inminent un topament.

Habitants de las inmediacions que 's refugian en territori inglés, asseguran que 'ls boers han montat canons de grós calibre en varias alturas que dominan algunas posicions.

Dos forts destacaments de boers han sortit de Pretoria pera ocupar varis punts.

Los boers del Nort s' están concentrant baix lo mando del comandant Grover.

Passa d' un mitió las armas Maüsser de que disposan los boers pera defensar lo pas de Drich.

Sis oficials belgas que han demanat y obtingut la llicencia absoluta han embarcat á Amberes pera allistarse al servey del Transwaal.

«The Daily Graphic» reconeix que la lluyta entre Inglaterra y 'l Transwaal será probablement llarga y terrible, pero afegeix que s' han exagerat las forsas de que poden disposar los boers.

Los periódichs partidaris de la política belicosa diuhen que 'l meeting que ahir s' intentá realisar per los adversaris de Mr. Chamberlain ha posat de manifest la poca forsa d' aquést.

La opinió pública d' Inglaterra ha demostrat també en dit meeting ser contraria á novas concessions al Transwaal en vista de la actitut adoptada per aquella República.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 26 de Setembre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	755	97		4'2	Ras	
3 t.	756	75				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 40	14	21	S.	Cumul	0'2
3 t.	Sombra 28		25	S.		0'3

Molt bona impresió ha causat á nostres vehins lo programa de las vinentas festas extraordinarias d' Octubre, y tenen motiu d' haverlo rebut ab agrado ja que en veritat resulta en extrém llubit y digne de nostra població, estant tothom convensut que tots los números del programa se portarán á la práctica ab lo mateix entussiasme y acert ab que hán sigut concebuts, cosa que no deix de ser difícil; mes, tenint en compte la activitat y bon zel de la comissió organisadora y l' apoyo decidit de tots los reusenchs, no sols creyém que tindrá efecte sa celebració, sinó que l'éxit superará a las forjadas ilusions.

—

Avuy nostra Corporació Municipal celebrará sessió de primera convocatoria si 's reuneix, contra la costum, suficient nombre de senyors regidors.

—

Regna gran disgust á Tortosa ab motiu de la supressió de la estació telegráfica permanent d' aquella ciutat.

—

Está ja en prempsa una nova obra titulada «Cosas de Reus» original de nostre amich particular lo distingit escriptor D. Joseph Güell y Mercader.

Dintre pochs dias ens ocuparém mes extensament de la mateixa.

—

Retallém de nostre estimat colega *La Renaixensa* de Barcelona lo següent:

«A Madrid están d' una manera que no 'ls toca la camisa á la pell. Per lo sol fet d' inaugurarse la Agrupació de Sans «Los Segadors» adherida á la Unió Catalanista, que te son programa ben definit conegut ab lo nom de Bases de Manresa, s' han tingut «interview», y 'l telégrafo *quetrech, quetrech, quetrech* ha tret la nova de que aquell acte fou un acte separatista. Y 'l Gobern s' esvera y 'ls periodistas d' allí demanan un cástich exemplar y alguns d' aquí 'ls fan de acóli encare que d' una manera vergonyant é hipócrita.

En los «meetings» de propaganda catalanista se fa catalanisme y res més que catalanisme. Los separatistas los fan á Madrid enviant empleats que prevarican, aclaparant ab impostos al contribuyent y facilitant la entrada á tots los vicis y la sortida á totas las virtuts.

No son los «meetings» com lo de Sans qui fan separatistas, qui 'ls fa son los telégramas com lo que trobém en lo *Noticiero*, partidari de la *unidad española*:

«*Estafa en grande.*—Madrid, 25, 10'25 m.—Desde hace algún tiempo se venía sospechando que determinados empleados en el cuerpo de Telégrafos cometían irregularidades en provecho propio y perjuicio del Tesoro.

»Ahora se ha descubierto un fraude de sellos que se cometía en el archivo de la Dirección del ramo y consistía en levantar los sellos de los telegramas procedentes de provincias para pegarlos á otros cuyos sellos no se utilizaban.

»Esta madrugada la policía ha puesto á disposición del juzgado á dos empleados y un paquete de sellos por valor de 6.575 pesetas, hallado en poder de los mismos.»

Aixó que 's repeteix cada dia y cada hora y cada instant es lo que fa separatisme, no 'ls aplechs catalanistas ahont se predica pera lograr la autonomía complerta y absoluta de Catalunya.»

—

Apesar de notarse ja que havém entrat á la tardor, ahir feu un dia preciosissím; no obstant, lo descens de la temperatura 's fá tant notable als vespres, y més á la matinada de cada dia, que podém dar ja al estiu per despedit.

—

Lo senyor Alcalde de Barcelona va rebre ahir un telegrama dels metjes municipals que varen anar á Oporto participant que aquell vespre sortían cap á Madrid desde ahont li comunicarían lo dia de la seva arribada. Lo senyor Robert aquell dia 's proposa anar á la estació á rebre als doctors Ferrán, Grau y Viñas que tant be han cumplert l' encárrech que 'ls hi va conferir l' Ajuntament. Pera l' endemá de la arribada 'ls seus companys de la Académia del Cos Médich Municipal han preparat una sessió al objecte de que en lo mateix verbalment los citats facultatius exposin los resultats dels seus estudis sobre la glánula, anticipant aixís los datos que deuhen incloure en la memoria que tenen obligació d' entregar al Ajuntament.

Los doctors Ferràn, Viñas y Grau varen enviar ahir un telegrama dihent que junt ab los demés metjes extrangers acabaven de suscriure un dictámen oficial dels resultats de las diferentas vacunas com á medi preventiu de la glánula, favorables en absolut al suero del doctor Yersin. Respecte als de la aplicació del suero citat com á medi curatiu no son tant terminants las conclusions del dictámen. En lo mateix se fan també calurosos elogis dels resultats obtinguts en la aplicació de la vacuna preparada per lo doctor Ferrán.

—

Trobém á «La Veu de Catalunya»:

«Lo nostre corresponsal á Figuerás ens avisa que li ha sigut rebutjat un telegrama per estar redactat en catalá.

»Tot seguit que se 'ns comunicá 'l fet, ens personarem á Telégrafos. Allí 'l Director ens doná tota mena d' esplicacions, assegurantnos que quantas consultas li fan las estacions subalternas sobre l' admissió de telegramas en catalá, ell las contesta com no pot menos de ferho, es á dir, afirmativament.

»Afegí, además, que 'l procediment pera conseguir que siga respectada la voluntat del expedidor, en aquest assumpto, es el que ja sabíam y practiquém nosaltres, que no es altre que, demanar al empleat ignorant que consulti ab l' Oficina Central de Barcelona.

»Si sols hi hagués en cada poble de Catalunya un catalá que fes una cosa semblant—ens deya 'l Director de Telegrafos—ya estaria solucionada aquesta

qüestió, y 'ls empleats de per tot s' enterarían de lo que es legal y que per lo tant deuhen respetar.

»Mes quina tristor fa, que pera extendre l' alcans d' una disposició sortida a la «Gaceta» s' hegiu de recorre á n' aquestos medis! ¡Quina idea dona d' una Administració pública, el que pera enterarse 'ls empleats d' un cos especial de lo que 'ls hi mana fer aquell que 'ls paga, hagi d' anar un vehí de cada poble á buscar al empleat del seu poble respectiu, y esplicarli la seva obligació!

»Aquest sistema administratiu es ben bé de' privilegi espanyol.

»Ens digué finalment, lo quefe de Telégrafos, que no es cert que 's rebutjin los telegramas escrits en catalá y dirigits al extranger, com també 'ls que 's deguin cursar per las vías férreas, mes de l' entrevista traguérem una impresió negra; l' impresió de que tots nostres esforsos, s' estrellarán cada dia contra una dificultat nova, fins que s' aconsegueixi lo que aquí realment falta, y es una circular de la Diputació general de Comunicacions, ordenant taxativament l' admissió del catalá en lo servey telegráfich.

»Quan aquesta circular se diotés, cada empleat se la penjaría davant del nas, y aixís podria anar consultantla, á cada moment que li fugís de la memoria 'l cumpliment del seu dever.

»La qüestió donchs, urgeix que la resolguin á Madrid, sino vol lo senyor Silvela quedar una vegada més com un polítich.

»Entretant aquí, á nostres amichs els hi toca insistir en las oficinas de telégrafos á cada ocasió oportuna, perque aquells empleats s' hi vagin avesant à la nostra llengua».

—

Lo cónsul d' Espanya á Manila participa, en extens telégrama, la contestació que ha donat Aguinaldo en lo relatiu á la llibertat dels espanyols que 's troban presoners y en son poder.

Aguinaldo 's nega á entregar los presos interín no reconeixi Espanya la independencia del Arxipiélech filipí y gestioni ademés queix mateix reconeixement dels Estats Units.

Agrega 'l despaig que 'ls espanyols se troban molt ben tractats y considerats com presoners de guerra.

Diu Aguinaldo que 'l número dels presos puja á uns 7.000.

Lo telégrama acaba dihent que Aguinaldo no te inconvenient en llibertar als espanyols que 's troban malalts.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 1258'22.

Secció oficial

Circol Artistich Catalá

Responent al objecte del per qué ha sigut fundada aquesta Societat, y en cumpliment de lo que preceptúan sos Estatuts, se posa en coneixement dels senyors socis que molt en breu, y sens perjudici de posarne alguna més, quedarán obertas las classes d' instrucció, solfeig y dibuix lineal, de figura, d' adorno y modelat al «barro», à quin efecte s' está procedint al arreglo de las dependencias en que deurán quedar instaladas.

Tots los senyors socis tenen dret á matricularse á qualsevol de ditas classes, donant previ avís à la Conserjería pera la consegüent inscripció, sense cap classe de dispendi per sa part.

Reus 26 Septembre 1899.—Lo Secretari, Joseph Sans.

—

Registre civil

del dia 25 de Septembre 1899

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Cecilia Crusat Vallés, 80 anys, Closa de Freixe, 7.—Joseph Nogués Buldó, 65 anys, S. Llorens 60.—Miquel Mestres Ferré, 44 anys, Pavill Oriol 3.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Cosme y Sant Damiá.

Sant de demá.—Sant Wenceslao.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 25

De Cette en un dia v. Amalia, de 342 ts., ab bocoys.

De San Carlos de la Ràpita en un dia l. Teresa, de 30 ts., ab sal enea, consignat á D. Joan Mallol.

De Port Vendres en 3 ds. pail. francés Anna, de 67 ts., ab bocoys buyts, consignat á D. Anton Mariné.

Despatxadas

Pera Amsterdam y esc. a. holandés Flora, ab vi y avellana.

Pera Cette y esc. v. Amalia ab vi.

Pera Barcelona v. Cervantes, ab tránzit.

Pera San Carlos de la Rápita, l. Teresa, en lastre.

—

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	65'	Cubas del 86	73'18
Orenses	12'90	Cubas del 90	61'18
S. Juan	'	Aduanas	95'25
Norts	53'70	Ob. 5 0[0 Almansa	'
Fransas	46'90	Id. 3 0[0 Fransa	44'12
Filipinas	77'25		
PARIS			
Exterior	62'30	Norts	'
GIROS			
París	23'35	Londres	31'17

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

—

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (*Telèfono núm. 21*)

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	65'02	Aduanas	95'75
Exterior	'	Norts	53'75
Amortisable	'	Fransas	46'90
Cubas 1896	73 12	Orenses	12'90
Cubas 1890	61 12	Obs. 6 0[0 Fransa	86'37
Filipinas	77'37	Id. 6 0[0 »	44 12
Exterior París	62'30	Id. 3 0[0 »	'
GIROS			
París	23'35	Londres	31'17

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.—Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

—

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.	'	'	30'80
» dias vista	'	'	'
» »	'	'	31'17
París 90 dias fetxa	'	'	'
París vista	'	23'10	23'30
Marsella 60 dias vista	'	'	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	625		
Industrial Farinera	575		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		650	
Manufacturera de Algodón	100	110	
Companyía Reusense de Tranvias			
Companyía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200		

Anuncis particulars

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA DE

SOLFEIG, PIANO Y CANT

A DOMICILI Y EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATEU

Arrabal Santa Anna, 64, Entressol.

Curs especial pera senyoretas

CURRAS per vendre.

Informará Joán Mestres, picapedré.

San Pancrás, 18.

APRENENT REPARTIDOR

Se necessita un en la Imprempta d' aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

COLEGI DE D.ª MAGDALENA MARTORELL

baix l' advocació de la

Inmaculada Concepció de Maria

Lo 15 del present mes quedarán obertas las classes corresponents á l' Instrucció primaria, elemental y superior, aixís com las referents á l' ensenyansa de tota classe de labors y la de cosit de roba blanca. Hi haurá també classes de Música, Dibuix y Francés.

Ditas ensenyansas estarán regentadas per la professora superior D.ª Angela Maleras.

ESCORIAS THOMAS.—Véqis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá, (Bou) 12.

Colegi de senyoretas

DIRIGIT PER

D.ª MARÍA CORTINA

Mestra Superior, baix la advocació de

Nostra Senyora de Misericordia

Lo dia primer d' Octubre s' obrirá aquest nou centre d' educació y ensenyansa, organisat conforme exigeixen las modernas teorías educativas, en lo que 's podrán estudiar, ademés de las materias que comprén la Instrucció primaria, las especials de tall y confecció de roba blanca, bordat, música, dibuix y francés comptant ab lo Professorat necessari pera la bona marxa de ditas ensenyansas.

Arrabal Santa Agna, núm. 45, segon pis

Telégramas

Madrid 26.

Un parte oficial del Ferrol confirma las noticias ja telegrafiadas sobre la entrada de varis obrers en l' arsenal, apedregats per grupos d' homes, donas y noys.

En dit moment, segons lo mateix parte oficial, sonaren disparos y 's produhí confusió.

Resultaren contusos varis paysans y guardias.

Fou ferit, reservantse los metjes son pronóstich, lo comandant del creuher «Cardenal Cisneros», en construcció.

La guardia civil doná cargas y lográ restablir l' ordre.

A la sortida del arsenal no s' alterá més la tranquilitat.

Es arribat al Ferrol un escuadró de caballería.

—Lo senyor Silvela proposá en l' últim Consell la suspensió de las garantías á Barcelona, ab motiu de las manifestacions catalanistas. Los senyors Durán y Bás y Polavieja s' oposaren á aixó dihent que á son parer no mereixen midas d' aquesta índole las manifestacions, que ells consideran insignificants. Lo ministre de Gracia y Justicia se comprometé á ordenar midas especials pera tallar tota nova transgressió de la lley.

—Ha mort á Alicant a la edat de 115 anys D.ª Manuela Vallés Travieso, la qual estava viuda desde 1808 y dos dias avans de morir cosía sens necessitat de lentes.

—Continuan activament las negociacions entre Inglaterra, Alemánia y Portugal pera mantenir l' «statu quo» á l' Africa del Sur.

—A San Sebastián s' ha repartit profusament un follet carlista; tracta de la organisació de las forsas del pretenent á Catalunya y ve á indicar que tot se troba disposat pera quan se dongui la ordre de llensarse al camp.

Lo follet, que ha passat inadvertit, ha sigut imprés á Perpinyà.

—En los centres oficials se suposa que 'ls successos ocorreguts ahir al Ferrol foren alentats pels republicans y socialistas, y s' espera que no 's repeteixin, per la arribada del escuadró de la Coruña.

—Le gobernador de Barcelona ha telegrafiat al gobern que no oeejà en lo centre que s' inaugurá á Sans la bandera separatista, y que ha enviat als tribunals la comunicació del inspector de vigilancia en que se li donava compte del acte, suspenent al inspector de empleo y sou.

—A Cartagena hi han descarregat novas tormentas causant grans estragos.

La zona minera s' ha inundat per complert. Lo tranvía tingué que suspendre 'l servey.

Hi ha hagut algunas desgracias.

—La Direcció general de contribucions va completant los datos dels empleats de banchs, societats y companyías industrials, pera l' impost d' utilitats. Se diu que s' han inscrit en matrícula 492 individuos, dels quals 116 corresponen à Barcelona.

París 26.

Segons diu «Le Petit Bleu», l' estat del capitá Dreyfus ha millorat notablement.

Se creu que ab lo cuydado y assiduitat de sa familia quedará aviat restablert.

—Lo ministre de la Guerra ha redactat una circular prohibint que 'ls oficials francesos assisteixin á las maniobras ni exercicis de tropas d' Alemania, Austria-Hungría é Italia, sense una autorisació de las autoritats militars d' aquets paissos.

Lo ministre estableix la reciprocitat pera 'ls oficials de ditas nacions.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancias cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4,43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancias ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase.....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancias ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	9'15 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde primer de Septembre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 5'45, 9'00 matí, 12'35, 2'32, 3'56, 5'20 y 6'44 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 7'21 y 10'49 matí, tarde 1'45, 3'15, 4'30, 6'03 y 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 28 d' Agost de 1899.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS
DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s' hi troban esplicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: **multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc**; seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blanchs y rosats, y cuydados de que deuhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fí d' obtenir lo millor rendiment possible del ví, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impresió, enquadernat á la holandesa y 's ven en aquesta Imprenta, al preu de **UNA PESSETA**.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus
DE
Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS
INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — ESCORIA PULVERULENTA THOMAS — DE %— PUREZA GARANTIZADA — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo més durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1|2 A 16 0|0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA